

Ел бірлігін нығайтып, жарқын болашаққа деген сенімді арттыратын маңызды мереке

Наурыз мейрамы дәстүр бойынша Макинск қаласының орталық алаңында кең көлемде аталып өтті. Наурыз айының 21-ші жұлдызында ауа-райы ашық болып, шуағын шашып, аудан тұрғындары мен қонақтарына ерекше көтеріңкі көңіл-күй сыйлап, табиғаттың жаңаруымен қатар келетін ұлық мерекені қуанышпен қарсы алуға мүмкіндік берді.

Бұландылықтар Әз-Наурызды ән-жырмен, биімен, ұлттық тағамдарымен және думанды көңілмен қарсы алды. Орталық алаңда тігілген әппақ киіз үйлер мерекеге айрықша ұлттық рең берді. Әр киіз үйдің іші көздің жауын алатындай қазақи нақышта безендіріліп, дастархан жайылып, қонақтарға қазақтың салт-дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары таныстырылды. Киіз-үйдердің ішінде қонақтардың назарына «Сәлем салу», «Тойбастар», «Бесікке салу», «Тұсау кесер», «Беташар», «Тоқым қағар», «Бата беру», «Шашу» сынды

қазақтың керемет салт-дәстүрлері көрсетілді. Ал балалардың көбісі алаңда құрылған алтыбақанда асыр салып, қызыққа бөленді. Жалпы, ұлттық ойындардың бірі саналатын Алтыбақан маңында қашанда жастар ән айтып, тербеліп, мерекенің көркін қыздыра түскенін бәріміз білеміз.

Мерекелік сахнадан бұланды ауданының әкімі Ардақ Смаилов тұрғындарды көктемнің жаңару мерекесімен құттықтады. Ол өз сөзінде Наурыздың сан ғасырлар бойы халықтың рухани байлығын танытып келе жатқанын, бұл мерекенің ұрпақтар сабақтастығын, табиғат пен адам арасындағы үйлесімділікті білдіретінін атап өтті. Сондай-ақ, ел жетістіктерін қадірлеу, тарихымызды мақтан тұту және қоғамдағы татулық пен тұрақтылықты сақтау маңызды екенін ерекше жеткізді.

Соңғы жылдары қалыптасқан дәстүр бойынша, мереке аясында тұрғындарға Наурыздың басты

тағамы - наурыз кеше, сондай-ақ бауырсақ пен тәттілер тегін таратылды. Сонымен қатар алаңда кәуап, сусындар мен түрлі дәмді тағамдар саудасы қыза түсті.

Спорт сүйер қауым да назардан тыс қалған жоқ. Орталық алаңда түрлі спорттық жарыстар ұйымдастырылып, ұлттық ойындар өткізілді. Әсіресе, қой көтеріп отырып-тұру сайысы көрермендердің қызығушылығын арттырды. Өйткені дені сау ұлт - елдің берік тірегі.

Мерекенің көркін қыздырған концерттік бағдарлама да жоғары деңгейде өтті. Сахнада елордалық «Аламан» этно-театры, Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген әртісі, «Ерен еңбегі үшін» медалі «Құрмет», «Парасат» ордендерінің иегері, Қазақ ұлттық өнер университетінің «Эстрада өнері» кафедрасының меңгерушісі, профессор Бағдат Самединова, ұлттық құндылықтарды

дәріптейтін «QAZAQ» тобы және қазақстандық әнші Айдана Досымжан өнер көрсетті. Олардың шығармашылығы көрермендерге ерекше әсер сыйлап, мерекелік көңіл-күйді арттыра түсті.

Наурыз - бұл жай ғана мереке емес. Ол - жаңару мен жаңғырудың, жақсылық пен үміттің символы. Халық бұл күнді ерекше ықыласпен күтеді, бір-біріне ізгі тілектер айтып, өкпе-ренішті ұмытып, татулықты дәріптейді. Бұл күндері әр шаңырақта қонақжайлық танытылып, кең дастархан жайылады.

Макинск қаласындағы Наурыз мерекесі ұлттық дәстүрлердің өміршеңдігін тағы бір мәрте дәлелдеді. Осындай игі шаралар арқылы жас ұрпақ ата-баба мұрасын бойына сіңіріп, ұлттық құндылықтарды құрметтеуге тәрбиеленеді. Бұл - ел бірлігін нығайтып, жарқын болашаққа деген сенімді арттыратын маңызды мереке.

Праздник, олицетворяющий непрерывную связь времен и поколений

Празднование Наурыз мейрамы по традиции состоялось на центральной площади города Макинска. Прекрасная весенняя погода и ясное солнечное небо подарили жителям и гостям районного центра отличное настроение и возможность с радостью встретить день обновления природы.

Буландынцы встретили праздник песнями, танцами, угощениями и веселыми народными гуляниями. Белоснежные юрты, установленные на главной площади, придали торжеству особый национальный колорит. Каждая из них радовала гостей богатством внутреннего

убранства: внутри был накрыт щедрый дастархан с блюдами казахской кухни, а также демонстрировались народные традиции и обряды, передающиеся из поколения в поколение. Если быть точнее, в юртах вниманию гостей демонстрировались казахские народные

традиции «Сәлем салу», «Тойбастар», «Бесікке салу», «Тұсау кесер», «Беташар», «Тоқым қағар», «Бата беру», «Шашу». А детишки веселились вокруг установленных на площади национальных качелей «Алтыбақан».

(Продолжение на 2 стр.)

Су тасқыны кезеңіне дайындық

Соңғы жылдары табиғаттың тосын сыйы бұландылықтарды айтарлықтай әбгерге салды. Көктем келіп күннің көзі шуақтанып, қалың қардың көбесі сөгілісе аудан халқының алаңы көбейетін. «Ауызы күйген үрлеп ішеді» демекші биыл бірақ көктемгі су тасқыны кезеңіне дайындық қарқынды жүргізілуде. Жаздай қорғаныс бөгеттері, су өткізу, су бұру арналары салынып, ескілері жаңартылды.

Қыс бойы қар шығару, арықтарды қардан тазарту жұмыстары тоқтаусыз жалғасты. Қазіргі уақытта 192 мың текше метр қар шығарылып, 22 шақырым арық қардан тазартылды. Су өткізетін құбырлардың саны 92-ге жетті. Яғни көп көшелерде бұған дейін су өткізу құбырлары болмаған. Ал, қазір жаңа су өткізгіш құбырлары орнатылып, ескі құбырлар қардан, мұздан тазартылды. Ыстық су үрлейтін ар-

найы техниканың арқасында мұз қатқан су өткізгіш құбырлар, трубалар тазалануда. Қазіргі уақытта 95 адам, 25 техника жұмылдырылып күні-түні қызмет етуде. Жалпы аудандағы ахуал су тасқынына байланысты арнайы құрылған штабтың жіті бақылауында.

Өзендердегі су деңгейлеріне мониторинг сағат сайын жүргізілуде. 17-наурызда ауданымызға қарасты Жолболды, Бөксік, Аршалы, Қоңыр

өзендерінде мұз жару жұмыстары жүргізілді. Бұл бақыланылатын жарылыс жұмыстары өзендердің қауіпті учаскелеріндегі мұз жамылғыларын бұзып судың кедергісіз өтуіне мүмкіндік береді. Мұз жару жұмыстары атап айтсақ Ивановка, Капитоновка, Журавлевка, Воробьевка және Новобратск ауылдарының маңында жүргізілді.

Ж. ЗАНДЫБАЙ.

МЕРЕКЕГЕ ТОЛЫ НАУРЫЗ АЙЫ

Праздник, олицетворяющий непрерывную связь времен и поколений

(Продолжение, начало на 1 стр.).

С праздничной сцены жителей поздравил аким района Ардак Смаилов. Он отметил, что Наурыз испокон веков отражает духовное величие народа, символизирует весеннее равноденствие, обновление и пробуждение всего живого. Этот праздник олицетворяет непрерывную связь времен и поколений, объединяет людей, напоминая о важности мира, согласия и уважения к традициям. В своем обращении он подчеркнул необходимость беречь достижения страны, гордиться богатой историей и сохранять стабильность и единство.

На протяжении нескольких лет в программу празднования входит бесплатное угощение жителей главным символом праздника - наурыз-коже, а также бауырсаками и сладостями. По традиции в этот день на площади развернулась оживленная торговля шашлыками, напитками и различными

угощениями, создавая атмосферу настоящего народного праздника.

Любителям спорта также было чем заняться. Рядом с парашютом у здания районного акимата прошли различные спортивные состязания, включая традиционные национальные игры и необычное соревнование по приседанию с бараном, вызвавшее особый интерес у зрителей. Ведь, как известно, здоровый образ жизни укрепляет не только тело, но и дух, а сильная нация - залог процветающего государства.

Особую атмосферу празд-

нику придала насыщенная концертная программа. Своим мастерством продемонстрировали почетные гости: столичный этно-театр «Аламан», заслуженная артистка Республики Казахстан, обладательница медали «Ерен еңбегі үшін», орден «Құрмет», «Парасат», заведующая кафедрой «Эстрадного искусства» Казахского национального университета искусств, профессор Багдат Самединова, самобытная группа «QAZAQ», а также казахстанская исполни-

тельница Айдана Досымжан. Их выступления поразили зрителей яркие эмоции и стали настоящим украшением торжества.

Наурыз - это больше, чем просто праздник. Это символ возрождения, очищения и надежды, который с особым трепетом ждут каждый год. Он напоминает о важности сохранения культурного наследия, уважения к обычаям предков и укрепления духовных ценностей. В эти дни люди стремятся к добрым делам, прощают обиды, открывают свои дома для гостей и делятся теплом своих сердец.

Празднование Наурыза в Макинске в очередной раз показало, что традиции живы, передаются молодому поколению и остаются неотъемлемой частью национальной идентичности. Именно такие события объединяют людей, наполняют сердца радостью и укрепляют веру в светлое будущее.

А. АМАНЖОЛОВА.

АДАМ МЕН ТАБИҒАТ БІРЛІГІНІҢ МЕРЕКЕСІ

Қазір әлемде Наурыз мерекесін әртүрлі елдерде тұратын үш жүз миллионнан астам адам атап өтеді. Наурыз, Наурыз, Наурыз! Бұл мерекенің атаулары әртүрлі болғанымен, мәні бірнеше мыңжылдықтар бойы өзгерген жоқ. Ол - табиғат пен адамның бірлігі.

Наурыз - өсімдіктер әлемінің жаңаруын білдіретін алғашқы күн. Ол көктемгі күн мен түннің теңелуі күні тойланады және адамзат өркениетінің мәдениетінде ерекше орын алады. Бұл мерекені түсіндіру мен оны мифологиялық тұрғыдан бейнелеу әлем халықтарының ежелгі, ортағасырлық және жаңа дәуір тарихында өз ізін қалдырды.

Ешқандай асыра айтусыз, адамзат өркениетінің мәдениеті Күн жүйесінің осындай құбылыстарын - көктемгі және күзгі күн мен түннің теңелуі, жазғы және қысқы күн тоқырауы күндерін - ашу, құрметтеу және мерекелеуді басталады деуге болады. Бұл тарих кем дегенде жеті мың жылға созылады. Мысалы, Византия дәстүрінде жыл санау Иса Мәсіхтің туған жылынан басталған кезде, «дүниенің жаратылуынан бері» деп есептелген 7208-жыл жүріп жатқан еді.

Бұдан төрт-бес мың жыл бұрын адамдар мегалиттік құрылыстар - бірнеше тонна салмақ тартатын үлкен тастардан тұрғызылған гимараттар салған. Олар Күннің тоқырауы немесе күн мен түннің теңелуі сияқты астрономиялық құбылыстардың уақытын анықтау үшін пайдаланылған. Осындай нысандардың бірі Судандағы Нубия шөлінде орналасқан. Ал, ең әйгілі археологиялық ескерткіштердің бірі - Англияда орналасқан және үшінші мыңжылдыққа жататын Стоунхендж.

Адамзат тарихын көбіне қалалардың пайда болуынан бастайды. Қалалық қабырғалардың, жазудың, мемлекеттің және заңның қалыптасуы өркениеттің басталуы деп есептеледі. «Өркениет» (цивилизация) сөзінің өзі латынның civitas - «қала» деген ұғымынан шыққан, ал «мәдениет» сөзі жерді өңдеу, егіншілік мағынасымен байланысты. Бұл ұғымдар отырықшы әлемде қалыптасқандықтан, даму үлгісі ретінде көбіне егіншілік жолын алға қояды.

Алайда, адам нағыз адамға қала салған сәтте айналған жоқ. Ол аспанға көз тігіп, онда белгілі бір тәртіп бар екенін аңғарған кезде ғана адам болды.

Бүгінде адамзат бұрын-соңды болмаған қуатқа жетті. Ол климатты өзгертуге, экожүйелерді түрлендіруге, тіпті, планетаның шегінен шығуға қабілетті. Бірақ, осы мүмкіндіктермен бірге әлсіздікті түсіну де келді. Ғаламдық экологиялық мәселелер, экономикалардың өзара тәуелділігі, құрылыстар арасындағы жедел байланыс - мұның бәрі алғаш рет адамдардың тағдырын шын мәнінде ортақ тағдырға айналдырып отыр.

Бәлкім, біз жаңа бір кезеңнің табалдырығында тұрған шығармыз. Бұл архаикаға қайта оралу емес, керісінше, тұтас әлеммен байланысымызды тереңірек әрі кемел тұтынуға бет бұру.

Техника адамға үлкен күш берді, бірақ, дәл қазір үйлесім мен мөлшер сезімін қайта қалпына келтіру қажеттілігі туындап отыр.

Егер алғашқы ғарыштық түйсік тас пен рәсімдер арқылы бейнеленсе, қазіргі заманда ол жауапкершілік арқылы көрініс табуы мүмкін. Ғарыштық ырғақтармен байланысты мерекелер адамзаттың мәдени жадында ерекше маңызды сақтап қалды. Сол мерекелердің бірі - Наурыз.

Наурыз - жер бетіндегі ең көне жаңа жылдық мерекелердің бірі. Күнделікті тұрмыс пен қарапайым халықтың түсінік деңгейінде ол Күннің теңелуі мерекесі ретінде сақталып қалды. Бір қызығы, көгілдір фонда 32 шапағы бар Күн Қазақстан Республикасының мемлекеттік туында бейнеленген. Көгілдір түс Қазақстанның бейбіт аспанын білдірсе, Күн - тыныштық пен молшылықтың белгісі.

Бәлкім, дәл аспан мен Күн адамзаттың алғашқы табыну нысандарына айналған болар. Қазақстандағы Тамғалы петроглифтері ішінде 2004 жылы ЮНЕСКО-ның Дүниежүзілік мұралар тізіміне енгізілген жартастағы суреттер арасында күн басты құдайлық антропоморфтық бейнелер жиі кездеседі; сондай-ақ, күн бейнесін білдіретін солярлық таңбалар да өте көп. Тамғалының археологиялық ландшафтында ерекше орын алатын нысандардың бірі ашық аспан астындағы «Күн ғибадатханасы». Ғалымдардың бағалауынша, бұл петроглифтер жартаста екі мың жылдан астам уақыт бойы біздің дәуірімізге дейінгі XIV ғасырдан бастап, біздің дәуіріміздің XI-XIII ғасырларына дейін салынған.

Наурыз - жылдың табиғи бастауы Шығыста пайда болған құдай-адам туралы түсінік жаңа білімдердің ашылуына қарай жаңа мазмұнмен толығып отырды және қайтадан өзінің бастапқы түпнегізіне оралып, адамның, оның миының мүмкіндіктері туралы білімнің толық еместігін түсінуге, сол арқылы адам санасының шекарасын кеңейтуге ұмтылды.

Тарихи жағдайлардың қалыптасуына байланысты әлемді терең әрі жүйелі тану үдерісі Шығыста басталып, кейін Батыста жалғасын тапты. Адамзат көне дәуірлердің өзінде медитация мен интуиция деңгейінде әлемнің үйлесімін, қоғам құрылымының мәнін түсінуге жақындады. Ал, кейінгі бүкіл тарихи даму барысында осы ақиқаттың жекелеген қырларын біртіндеп ашып, сынақ пен қателік жолымен адамзат идеалдық үйлесімге жетуге ұмтылып келеді. Алайда бұл жолға адамның мифологияландырылған санасы жиі кедергі келтіреді.

Адам мен Табиғаттың бірлігіне арналған Наурыз мерекесі адамзат өркениетінің тарихи дамуының мәні Жеке адам, Қоғам және Табиғат арасындағы жалпы үйлесімге қол жеткізу екенін түсінуге мүмкіндік береді.

Шынында да, Қазақстанда дәл осылай

аталатын Наурыз мерекесінің уақыты табиғи құбылысқа - көктемгі күн мен түннің теңелуі күніне негізделген. Яғни, бұл - жылдың табиғи басталуы. Бұл - адам мен табиғаттың бірлігін білдіретін мереке. Сонымен бірге бұл - бүкіл Жер шарындағы адамдардың табиғатпен бірлігінің мерекесі. Сондықтан да, 2010 жылы Біріккен Ұлттар Ұйымы оны бүкіл планета үшін халықаралық мереке ретінде әділ түрде бекітті.

Сол кезде БҰҰ-ның Бас хатшысы Пан Ни Мун Наурыз мерекесіне орай «Наурыз тек елдерді ғана біріктіріп қоймайды, ол бізге ортақ планета-мызды қадірлеу керектігін еске салады. Табиғаттың сұлулығын және көктемнің қайта жаңғыруын дәріптей отырып, Наурыз бұл мерекені атап өтетін адамдарды да, оның бар екенін ғана білетіндерді де қоршаған ортаны қорғауға бұрынғыдан да зор ынтамен қарауға шабыттандыра алады», - деп мәлімдеген еді.

Көктемгі күн мен түннің теңелуі күні қазіргі әлемдік діндер пайда болғанға дейін көптеген тайпалар мен халықтар үшін жаңа жылдың басталуын білдірген.

Мысалы, ежелгі Русьте біздің дәуіріміздің X ғасырына дейін Жаңа жыл наурыз айында атап өтілген. Бүгінгі күнге дейін әлемнің көптеген елдерінде көктемнің келуі мен Табиғаттың жаңаруын Масленица немесе карнавалдар сияқты мерекелер арқылы қарсы алу дәстүрі сақталған.

Ежелгі шумерлер мен вавилондықтар, шамамен алты мың жыл бұрын жылдың алғашқы күнін көктемгі күн мен түннің теңелуі күнімен байланыстырған. Сондай-ақ, Орталық Американың ең көне өркениеттері - Майя мен Ацтек К өздерінің күнтізбесін ауыл шаруашылығы циклі мен күн жылына негіздеген.

Бұл мереке бүгінгі күнге дейін иран халықтарының дүниетанымы мен руханиятын бейнелейді. Көп ғасырлық діни үстемдікке қарамастан, ол өзінің мәнін сақтап қалды - бұл жағдай христиан әлемінде немесе басқа да әлемдік діндер кең тараған аймақтарда әрдайым байқала бермейді.

2009 жылғы 30 қыркүйекте ежелгі ата-бабаларымыздың мерекесі - Наурыз ЮНЕСКО тарапынан адамзаттық материалдық емес мәдени мұрасының Репрезентативтік тізіміне енгізілді.

2010 жылғы 23 ақпанда Әзербайжан, Албания, Ауғанстан, Солтүстік Македония, Үндістан, Иран, Қазақстан, Қырғызстан, Тәжікстан, Түрікменстан және Түркия мемлекеттерінің бастамасымен БҰҰ Бас Ассамблеясының 64-сессиясы 21 наурызды Халықаралық Наурыз күні ретінде консенсус арқылы мойындады.

Қарандың кіріспе бөлімінде Наурыз (Новруз, Нуруз, Невруз) - көктемгі күн мен түн теңелетін күн, жаңа жылдың басталуы ретінде әлем бойынша 300 миллионнан астам адам атап өтетін мереке екені айтылған. Бұл мереке үш мың жылдан астам уақыт бойы Балқан түбегінде, Қара теңіз алабында, Кавказда, Орталық Азияда, Таяу Шығыста

және басқа да өңірлерде тойланып келеді.

Наурыз халықтар арасындағы өзара құрметке, бейбітшілік пен тату көршілік идеяларына негізделген байланыстарды нығайтуда маңызды рөл атқарады. Оның дәстүрлері мен салт-жоралғылары Шығыс пен Батыс өркениеттерінің мәдениеті мен көне әдет-ғұрыптарын бейнелейді және адамзаттың құндылықтардың өзара алмасуы аясында кеңінен таралған.

Наурызды атап өту - табиғатпен үйлесімді өмір сүруді дәріптеу, жасампаз еңбек пен табиғаттың жаңару циклдері арасындағы ажырамас байланысты түсіну, сондай-ақ, өмірдің табиғи бастауларына қамқорлықпен әрі құрметпен қарауды білдіреді.

БҰҰ Бас Ассамблеясы қарар мәтініне сәйкес: 21 наурызды Халықаралық Наурыз күні ретінде таниды; Наурыз атап өтілетін мемлекеттердің осы мерекеге қатысты мәдениет пен дәстүрлерді сақтау және дамыту жөніндегі күш-жігерін құптады; мемлекеттерді Наурыз туралы хабардарлық деңгейін арттыруға және қажет болған жағдайда жыл сайын осы мерекеге арналған іс-шаралар ұйымдастыруға ынталандырады; Наурыз атап өтілетін мемлекеттерді халықаралық қоғамдастықта Наурыз мұрасы туралы білімді тарату мақсатында оның шығу тарихы мен дәстүрлерін зерттеуге шақырады; мүдделі мемлекеттерге және Біріккен Ұлттар Ұйымына, әсіресе, оның мамандандырылған мекемелеріне, ең алдымен, ЮНЕСКО-ға, сондай-ақ халықаралық және өңірлік ұйымдарға Наурыз мерекесін атап өтетін мемлекеттер ұйымдастыратын іс-шараларға қатысуы ұсынады.

Қазақстандағы Наурыз мейрамы

Наурыз мейрамы Қазақстанда шын мәнінде бүкілхалықтық мереке болып табылады. Бұған оның көне атауы да дәлел - «Ұлыстың Ұлы күні».

Наурыздан басқа, бәлкім, терең тарих қойнауынан қайта оралып, қысқа уақыттың ішінде халықтың ең сүйікті мерекесіне айналған басқа мейрам жоқ шығар. Оған еліміздің барлық азаматтары ұлтына, жасына қарамастан, шын жүректен қуанады. Бұл, ең алдымен, Наурыздың өзінде саяси, идеологиялық, діни, нәсілдік немесе ұлттық бөлшеушілік сипаттардың болмауымен байланысты. Ал, мұның қазіргі заманда маңызы ерекше, өйткені, дәл осындай факторлар адамзатты бөліп, адамдар, мемлекеттер мен өркениеттер арасында көптеген кедергілер туғызады.

Белгілі болғандай, Наурыз мейрамы 1926 жылы кеңестік билік тарапынан тоқтатылған болатын. Ұлттық сананың жаңғыруы мен тарихи тағдырды, мәдени бірегейлікті іздеу кезеңінде ол 1988 жылы қайта жанданды. 1991 жылғы 15 наурызда Қазақ КСР Президентінің «Халықтық көктем мерекесі - Наурыз мейрамы туралы» Жарлығы шыққаннан кейін бұл мереке ресми түрде мемлекеттік мәртебеге ие болды. 2009 жылдан бастап Наурыз үш

күн бойы - 21-23 наурыз аралығында атап өтіледі.

Наурыз мерекесі кезінде ұйымдастырылатын көпшілік шаралар бүкіл ел бойынша қазақтың дәстүрлі тойының ерекше атмосферасын қалыптастырады. Ән мен күйге, ұлттық дәстүрлерге толы бұл мереке адамдарға көктемгі қуаныш сыйлап, бейбітшілік пен бүкіл халықтың бірлігін сезіндіреді.

Бұған қоса, бұл мерекенің тез жаңғыруына оның ата-бабаларымыз арасында ғана емес, бізге жақын көптеген халықтар арасында да кең тарағаны және оның әмбебап сипаты ықпал етті. Яғни, Наурызды Қазақстанды мекендейтін барлық этностар мен конфессия өкілдерінің бірге атап өтуіне мүмкіндік берді.

Наурыз әр елде ұлттық ерекшеліктеріне байланысты әртүрлі түрде тойланғанымен, бұл мерекелердің барлығына ортақ бір белгі бар. Ол - жеті түрлі құрамнан тұратын ерекше тағамды әзірлеу дәстүрі. Қазақтарда бұл тағам «Наурыз көже» деп аталады.

Әр шаңырақта осы салттық тағамды дайындаудың өзіне тән рецепті болған. Дәмі жағынан Наурыз көже - өте ерекше әрі тамаша тағам. Оны көбінесе кешкісін алдын ала дайындап қояды, сонда түн бойы тұрып, дәмі кіріп, қоюлана түседі. Оның құрамына Шығыс дәстүрі бойынша жеті түрлі тағам кіреді: су, тұз, қышқыл сүт өнімдері, түрлі дәмді дақылдар және ет. Қазы да қосуға болады. Пісірілген ет немесе қазы ұсақталп туралып, Наурыз көжеге салынады.

Наурыз күндері қонақтарға ең таңдаулы қазы, шұжық, жал-жая сияқты ет тағамдары да ұсынылған. Мұндай дастарқан жаю адамдар арасында ізгі қарым-қатынас орнатудың белгісі, көңпейілділік пен қонақжайлылықтың кеңінісі деп есептелген. Осы дәмнен ауыз тиген адамдар жыл бойы да осындай молшылық пен береке болады деп үміттенген.

Ежелгідей, мереке қарсаңында адамдар бұрынғы қарыздарын қайтарып, аяқталмаған істерін бітіруге тырысқан. Үйдің ішін, ауласын, тіпті ұй алдындағы көшені де мұнтаздай етіп тазарту дәстүрге айналған.

Көктемгі күн мен түннің теңелуі адамға қарапайым әрі ұлы заңды еске салады. Жердегі өмір табиғаттың үйлесімі мен адамның оған деген жауапкершілігінің арқасында ғана жалғасады. Ғаламдық сын-қатерлер дәуірінде бұл ежелгі дәстүр жаңа мәнге ие болуда. Наурыз мәдениеттердің әртүрлілігін бөлінудің емес, ортақ адамзаттық мұраның байлығы ретінде танып, бағалауға үйретеді. Мүмкін, дәл осындай мерекелер адамдарға өздерін бір аспан астындағы ортақ үлкен әлемнің - адамзаттың үйінің бір бөлігі ретінде сезінуге көмектесетін шығар. Шынында да, солай!

А. СМАҒҰЛОВ,
зейнеткер, дипломат.
Алматы.

НАУРЫЗНАМА ОНКҮНДІГІ

Наурыз – жаңару мен бірліктің мерекесі

Осындай мағыналы атпен Бұланды аудандық орталықтандырылған кітапханалар жүйесінің Модельдік орталық аудандық кітапханасында Ұлыстың ұлы күні - Наурыз мейрамына арналған мәдени-танымдық кеш жоғары деңгейде ұйымдастырылып, өз мәресіне жетті. Мерекелік шара ұлттық құндылықтарды дәріптеуге, салт-дәстүрлерді насихаттауға және жас ұрпақтың рухани дүниесін байытуға бағытталды.

Кеш шымылдығы жүргізушілердің жүрекжарды құттықтау сөздерімен ашылды. Олар жиналған қауымды көктемнің жарқын мерекесі — Наурызбен құттықтап, бұл күннің табиғат пен тіршіліктің жаңаруымен тығыз байланысты екенін атап өтті. Наурыз — күн мен түн теңеліп, жер ана түлеп, тіршілік атаулы жаңаратын ерекше кезең екені кеңінен айтылды.

Мереке барысында «Ақ жаулықты әжелер» вокалдық тобының жетекшісі Роза Хамитқызы Киикованың орындауындағы әсем әндер кештің көркін қыздырып, көрермендерге ерекше әсер сыйлады. Сондай-ақ дәстүрге сай шашу шашылып, көпшілікке көтеріңкі көңіл-күй сыйланды.

Шараға арнайы шақырылған құрметті қонақтар да өз тілектерін білдірді. Олардың қатарында аудандық мәслихат депутаты «AMANAT» партиясы аудандық филиалының төрайымы Раушан Түркенбайқызы Хожабай және аудандық

Бағдарлама барысында ұлттық ойындар ұйымдастырылып, көрермендер белсенді қатысты. Асық ату, арқан тартыс, қол күрес сияқты ойындар арқылы жастар ептілік пен күш сынасты. «Сиқырлы таяқ» ойыны да қатысушылардың қызығушылығын арттырып, кештің мазмұнын байыта түсті.

Сонымен бірге «Сен білесің бе?» атты танымдық бөлімде Наурыз мейрамына қатысты сұрақтар қойылып, қатысушылар өз білімдерін сынады. Бұл бөлім мерекенің мәні мен маңызын тереңірек түсінуге мүмкіндік берді.

Мәдени-танымдық кеш соңында Наурыз мейрамының басты тағамы - наурыз көже ұсынылып, қонақтарға дәм татқызылды. Жеті түрлі дәмнен дайындалатын бұл тағам молшылық пен берекенің белгісі екені ерекше атап өтілді.

День, символизирующий обновление природы и начало новой жизни

В Модельной центральной библиотеке Буландынского района состоялся культурно-познавательный вечер «Наурыз – жаңару мен бірліктің мерекесі», посвященный всеми любимому празднику – Наурыз мейрамы. Мероприятие прошло на высоком уровне и было направлено на популяризацию национальных ценностей, традиций и духовное воспитание подрастающего поколения.

Праздничный вечер открылся тёплыми поздравлениями ведущих, которые поздравили гостей с приходом весны и праздником Наурыз. Было отмечено, что Наурыз – это особый день, символизирующий обновление природы, равенство дня и ночи и начало новой жизни.

ранов Биғайша Еслямбековна Туртанова. Гости подчеркнули значимость праздника Наурыз как символа единства, мира и согласия, пожелав всем присутствующим благополучия и процветания.

В ходе мероприятия были представлены элементы национальных традиций. Гостям показали процесс приготовления домашней лапши (кеспе), рассказали об особенностях казахской кухни. Также участники познакомились с традиционным инструментом - веретеном (ұршық), его значением и связанными с ним народными поверьями.

Особый интерес вызвали национальные игры, такие как асық ату, перетягивание каната и арм-рестлинг. Участники активно принимали участие, демонстрируя ловкость, силу и командный дух. Игра «Сиқырлы таяқ» также вызвала живой интерес и оживила атмосферу вечера.

В познавательной части программы «Знаете ли вы?» участникам были заданы вопросы, связанные с праздником Наурыз, что позволило расширить знания о традициях и обычаях народа.

Завершился вечер угощением главным праздничным блюдом — наурыз коже. Это традиционное блюдо, состоящее из семи ингредиентов, символизирует достаток и благополучие.

Ардагердер кеңесінің төрайымы Биғайша Еслямбеқызы Тұртанова. Қонақтар Наурыз мейрамының ел бірлігі мен татулығын нығайтатын ерекше мереке екенін атап өтіп, жиналған қауымға ақжарма тілектерін арнады.

Іс-шара аясында ұлттық дәстүрлер кеңінен насихатталды. Қатысушыларға қамыр илеп, кеспе әзірлеу тәсілі көрсетіліп, қазақ асханасының ерекшеліктері таныстырылды. Сонымен қатар жүн иіруге арналған көне құрал - ұршықтың маңызы мен оған байланысты ырым-тыйымдар туралы да қызықты мәліметтер берілді.

Осындай мазмұнды шара арқылы ұйымдастырушылар ұлттық құндылықтарды дәріптеп, көпшілікке мерекелік көңіл-күй сыйлай білді. Наурыз мейрамы - бірлік пен татулықтың, жаңару мен ізгіліктің символы екені тағы бір мәрте дәлелденді.

Бұланды аудандық орталықтандырылған кітапханалар жүйесінің басшысы Айнагүл Көпейқызы Жүсіпова іс-шараның барша қатысушыларына және қонақтарға алғысын жеткізіп, мерекемен құттықтап, бар жақсылықты тіледі.

Украшением вечера стало выступление вокальной группы «Ақ жаулықты әжелер» под руководством Розы Хамитовны Кииковой. Их душевные песни подарили зрителям праздничное настроение и тёплые эмоции. По традиции был проведён обряд «шашу», который добавил мероприятию особую атмосферу радости и благополучия.

С поздравительной речью выступили почётные гости мероприятия: председатель районного филиала партии «Amanat» Раушан Түркенбайқызы Хожабай и председатель районного Совета вете-

Руководитель централизованной библиотечной системы Буландыского района Айнагуль Копеевна Жусупова поблагодарила всех участников и гостей мероприятия, поздравив с прекрасным и светлым праздником Наурыз мейрамы, и пожелала всех благ и достижений.

Подобные мероприятия способствуют сохранению национальной культуры и формированию уважения к традициям. Ведь Наурыз является символом единства, обновления и добрых начинаний.

А. АМАНЖОЛОВА.

Ұлттық спорт күні: дәстүр дәріптелген күн

Наурызнама онкүндігі аясында 20 наурыз «Ұлттық спорт күні» ретінде аталып өтеді. Бұл күн – ата-бабадан мирас болып қалған ұлттық құндылықтарымызды ұлықтап, оны жас ұрпақтың санасына сіңіру мақсатында ерекше маңызға ие.

Осы атаулы күнге орай Бұланды аудандық Мәдениет, тілдерді дамыту, дене шынықтыру және спорт бөлімінің ұйымдастыруымен ұлттық ойындар сайысы өз мәресіне жетті. Іс-шараның басты мақсаты – қазақтың дәстүрлі спорт түрлерін насихаттап, жастарды ептілікке, батылыққа және салауатты өмір салтына баулу болды.

Мерекелік шара барысында қатысушылар

ұлттық ойындар бойынша өзара бақ сынасты. Бұландылықтардың белсенділігі ерекше көзге түсіп, олар ұлттық ойындарға деген қызығушылықтарының жоғары екенін көрсетті.

Ұлттық ойындар тек дене шынықтырудың ғана емес, сонымен қатар тәрбие мен бірліктің де маңызын құралы екені белгілі. Мұндай шаралар жас буынның бойына ұлттық рухты сіңіріп, ата дәстүрге деген құрметін арттыра түседі.

Ұлттық спорт күні – өткен мен бүгінді жалғап, ұлттық мұрамызды жаңғыртатын маңызды мереке. Сондықтан осындай игі бастамалар алдағы уақытта да жалғасын табары сөзсіз.

Возрождая культурное наследие

В рамках декады Наурызнама 20 марта отмечается как Национальный день спорта. Этот день имеет особое значение для сохранения и популяризации национальных ценностей, унаследованных от предков, а также для их передачи подрастающему поколению.

В честь этой даты в районе по инициативе районного отдела культуры, развития языков, физической культуры и спорта состоялся соревнование по национальным играм. Основной целью мероприятия стало продвижение традиционных видов казахского спорта, а также воспитание у молодежи ловкости, смелости и приверженности здоровому образу жизни.

В ходе праздничного мероприятия участники соревновались в национальных играх.

Национальные игры являются не только средством физического развития, но и важным инструментом воспитания и укрепления единства. Подобные мероприятия способствуют формированию у молодого поколения национального духа и уважения к традициям предков.

Национальный день спорта - это важный праздник, соединяющий прошлое и настоящее, возрождающий наше культурное наследие. Несомненно, такие значимые инициативы будут продолжены и в дальнейшем.

А. АМАНЖОЛОВА.

ӨЗЕКТІ ТАҚЫРЫПТАР – АКТУАЛЬНЫЕ ТЕМЫ

Қазақстандағы арзан бензин: экономикалық тиімділіктің артықшылығы ма, әлде зияны ма?

Арзан бензин – тегін ресурс па?
Қазақстан әлемде бензин бағасы ең төмен елдердің қатарына енді. GlobalPetrolPrices деректеріне сәйкес, 2026 жылғы 16 наурыздағы жағдай бойынша АИ-95 бензинінің бағасы литріне шамамен 0,51 долларды құрайды. Бұл әлемдік орташа деңгей – 1,37 доллардан үш есеге жуық төмен.

Алайда жанармайдың қолжетімділігі артында күрделірек экономикалық модель тұр. Арзан бензин – тегін ресурс емес, ол реттеу мен жанармай шығындардың нәтижесі. Ұзақ мерзімде мұндай жүйе экономиканың тиімділігін төмендетіп, төмен бағаға тәуелділікті қалыптастыруы мүмкін.

Қазақстан арзан жанармай бар елдер қатарында

Жаһандық рейтингте Қазақстан жанармай бағасы ресурстық база немесе субсидия есебінен төмен деңгейде сақталатын мемлекеттердің жанында орналасқан. Олардың қатарында Ливия, Иран, Венесуэла, сондай-ақ Кувейт, Алжир, Түрікменстан, Египет, Катар, Сауд Арабиясы, Бахрейн мен Оман бар.

Бұл елдердің бір бөлігі бағаны әлеуметтік саясаттың бір элементі ретінде әдейі төмен ұстап отыр. Дегенмен мұндай модель кей жағдайда экономикадағы құрылымдық теңгерімсіздікке және шикізат секторына жоғары тәуелділікке әкелуі мүмкін.

Қазақстан бұл қатарда салыстырмалы түрде тұрақты көрінгенімен, баға қалыптастыру логикасы ұқсас – мұнда мемлекеттік реттеудің ықпалы айтарлықтай.

Арзан бензин және «масылдық» әсері

Экономистердің пікірінше, ресурстарға ұзақ уақыт бойы төмен баға сақталуы «масыл болу» мінез-құлықты қалыптастыруы ықтимал.

Жанармай арзан болған жағдайда бизнес пен халық энергия тиімділігін арттыруға, көлікті жаңартуға немесе шығындарды оңтайландыруға онша ынталы болмайды. Ресурс әрдайым төмен бағаммен қолжетімді болады деген түсінік қалыптасады. Ал шын мәнінде оның құны экономиканың ішінде қайта бөлінеді.

Сондықтан экономикалық теорияда қарапайым қағида бар: тегін ештеңе болмайды. Егер тұтынушы аз төлесе, айырмашылықты мемлекет, сала немесе болашақ инвестициялар есебінен жабуға тура келеді.

Экономикалық шығындар қайда жасырынған

Бензин бағасының төмен болуы бірден байқала бермейтін бірқатар жүйелік салдарға әкеледі.

Біріншіден, бұл бюджетке және мұнай өңдеу секторына қысым түсіреді. Табыстылықтың шектеулі болуы жаңғырту мен инвестиция мүмкіндігін азай-

тады.

Екіншіден, жанармайды ішкі тұтыну артады. Бұл жолдарға түсетін жүктеменің көбеюіне, шығарындылардың өсуіне және инфрақұрылымның тез тозуына алып келеді.

Үшіншіден, көрші елдермен баға айырмашылығы пайда болып, жанармайдың елден тысқа ағылуына түрткі болады. Бұл заңды түрде де, көлеңкелі жолмен де жүзеге асуы мүмкін.

Ұзақ мерзімде мұндай факторлар экономиканың жалпы тиімділігін төмендетіп, бензин бағасынан тікелей көрінбейтін қосымша шығындарды қалыптастыруы ықтимал.

Дамыған экономикалармен айырмашылық
Дамыған елдерде жағдай керісінше. Еуропада, Жапонияда және Оңтүстік Кореяда бензин бағасы әлдеқайда жоғары – көбіне литріне 2–3 доллардан асады.

Бұл ресурстардың жетіспеуінен емес, саналы саясаттың нәтижесі. Жоғары баға салықтар арқылы қалыптасады, ал бұл қаражат инфрақұрылымды дамытуға, экологиялық жобаларға және қоғамдық көлік жүйесіне бағытталады.

Сондықтан дамыған экономикаларда қымбат бензин – мәселе емес, реттеу мен тұрақты дамудың құралы.

Қазақстан: қолжетімділік пен реформалар арасындағы таңдау

Қазақстан үшін жанармайдың төмен бағасы маңызды әлеуметтік фактор болып қала береді. Ол халықты қолдап, әсіресе логистика мен ауыл шаруашылығында бизнес шығындарын азайтады.

Сонымен қатар ел алдында саланың тиімділігін біртіндеп арттыру міндеті тұр. Бұл жанармайдың қолжетімділігі мен нарықтық тетіктер арасындағы тепе-теңдікті табуды талап етеді.

Сарапшылардың айтуынша, қазіргі модель қысқа мерзімде сақталуы мүмкін. Бірақ ұзақ мерзімде баға қалыптастыруға қатысты неғұрлым икемді тәсіл қажет болады.

Қазақстан бүгінде бензині ең қолжетімді елдердің қатарында, бұл нақты экономикалық артықшылық береді.

Алайда арзан жанармай «арзан өмірдің» белгісі емес, күрделі реттеу жүйесінің нәтижесі. Негізгі міндет – осы артықшылық экономикалық тиімділікті төмендететін факторға айналмай, керісінше, елдің әрі қарай дамуына негіз болатындай жағдай жасау.

Дешёвый бензин в Казахстане: преимущество или ущерб экономической эффективности

В Европе, Японии и Южной Корее бензин стоит значительно дороже.

Казахстан вошёл в число стран с одними из самых низких цен на бензин в мире. По данным GlobalPetrolPrices, на 16 марта 2026 года стоимость бензина АИ-95 составляет около 0,51 доллара за литр – почти в три раза ниже среднемирового уровня в 1,37 доллара.

Однако за доступностью топлива стоит более сложная экономическая модель: дешёвый бензин – это не бесплатный ресурс, а результат регулирования и косвенных затрат, которые в долгосрочной перспективе могут снижать эффективность экономики и формировать зависимость от низких цен.

Казахстан в группе стран с дешёвым топливом

В глобальном рейтинге Казахстан находится рядом с государствами, где топливо остаётся доступным благодаря ресурсной базе или субсидиям. Это Ливия, Иран, Венесуэла, а также Кувейт, Алжир, Туркменистан, Египет, Катар, Саудовская Аравия, Бахрейн и Оман.

Часть этих стран удерживает цены на минимальном уровне как элемент социальной политики. При этом в ряде случаев такая модель сопровождается структурными перекосами в экономике и высокой зависимостью от сырьевого сектора.

Казахстан в этом ряду выглядит более устойчиво, однако сама логика формирования цен остаётся схожей – значительную роль играет государственное регулирование.

Дешёвый бензин и эффект иждивенчества

Экономисты отмечают, что длительное сохранение низких цен на ресурсы может формировать так называемое иждивенческое поведение.

Когда топливо остаётся дешёвым, у бизнеса и населения снижается стимул к повышению энергоэффективности, модернизации транспорта и оптимизации затрат. Возникает ощущение, что ресурс всегда будет доступен по низкой цене, хотя в реальности его стоимость лишь перераспределяется внутри экономики.

Именно поэтому в экономической теории действует простой принцип: ничего бесплатного не существует. Если потребитель платит меньше, значит, разницу покрывает государство, отрасль или будущие инвестиции.

Где скрыты экономические издержки

Низкие цены на бензин создают ряд системных эффектов, которые не всегда заметны сразу.

Во-первых, это давление на бюджет и нефтеперерабатывающий сектор. Ограниченная маржинальность снижает возможности для модернизации и инвестиций.

Во-вторых, усиливается внутреннее потребление топлива. Это ведёт к росту нагрузки на дороги, увеличению выбросов и ускоренному износу инфраструктуры.

В-третьих, возникает ценовой разрыв с соседними странами, что стимулирует переток топлива за пределы страны – как в легальной, так и в теневой форме.

В долгосрочной перспективе такие факторы могут снижать общую эффективность экономики и создавать дополнительные расходы, которые не видны напрямую в цене бензина.

Контраст с развитыми экономиками

В развитых странах ситуация противоположная. В Европе, Японии и Южной Корее бензин стоит значительно дороже – часто более 2–3 долларов за литр.

Это связано не с нехваткой ресурсов, а с осознанной политикой. Высокие цены формируются за счёт налогов, которые направляются на развитие инфраструктуры, экологические проекты и общественный транспорт.

Таким образом, дорогой бензин в развитых экономиках – это не проблема, а инструмент регулирования и устойчивого развития.

Казахстан: между доступностью и реформами

Для Казахстана низкие цены на топливо остаются важным социальным фактором. Они поддерживают население и снижают издержки бизнеса, особенно в логистике и сельском хозяйстве.

Однако одновременно перед страной стоит задача постепенно повышать эффективность отрасли. Это означает необходимость искать баланс между доступностью топлива и рыночными механизмами.

Эксперты отмечают, что сохранение текущей модели возможно в краткосрочной перспективе, но в долгосрочной потребуются более гибкий подход к ценообразованию.

Казахстан сегодня находится в числе стран с самым доступным бензином, что даёт ощутимые экономические преимущества.

Но дешёвое топливо – это не признак «дешёвой жизни», а результат сложной системы регулирования. И главный вызов – сделать так, чтобы это преимущество не превратилось в фактор снижения экономической эффективности, а стало основой для дальнейшего развития.

baq.kz.

Более 5 миллионов казахстанцев подключили «Стоп-кредит»: как сервис помогает защититься от мошеннических займов

Иногда люди узнают о кредите не в момент его оформления, а уже тогда, когда начинают приходить уведомления о задолженности. В таких случаях выясняется, что заем был оформлен без их ведома. Причины могут быть разными: потерянные документы, утечка персональных данных, взломанный аккаунт или разговор с мошенниками, которые получили доступ к личной информации.

Для защиты граждан от подобных ситуаций в Казахстане был внедрен специальный механизм защиты — сервис «Стоп-кредит», позволяющий заранее запретить оформление займов на свое имя. По данным АО «Первое кредитное бюро», на сегодняшний день 5,1 млн граждан самостоятельно воспользовались этой возможностью, подав заявку на добровольный запрет от оформления банковских кредитов и микрозаймов.

Как работает этот сервис и почему он становится одним из самых эффективных инструментов защиты от финансового мошенничества, расскажет Fingramota.kz.

Представьте ситуацию: человек передал копию удостоверения личности для трудоустройства, аренды квартиры или участия в акции, а спустя некоторое время получает сообщение о попытке оформить на его имя заем.

Возможен и другой сценарий, мошенники звонят, представляют сотрудника банка, пугают «подозрительной операцией» и убеждают срочно подтвердить действия, после чего используют полученные данные для подачи кредитной заявки.

Именно в таких случаях сервис «Стоп-кредит» может стать дополнительным инструментом защиты. Даже если персональные данные оказались у злоумышленников или на человека пытаются оказать давление, система не позволит оформить новый кредит или микрозаем на его имя, если добровольный запрет уже установлен.

Что такое «Стоп-кредит»

«Стоп-кредит» — это государственная услуга добровольного отказа от получения банковских займов и микрокредитов. Она позволяет гражданину самостоятельно установить запрет на выдачу новых кредитов на свое имя. Сервис доступен на портале eGov.kz и в приложении eGov Mobile. Ограничение действует бессрочно и снимается только самим владельцем данных.

Главная ценность сервиса в том, что он не устраняет последствия, а помогает предотвратить проблему заранее. Вместо того чтобы потом доказывать, что кредит был оформлен мошенниками, человек может заранее исключить саму возможность его получения на

свое имя.

Как работает механизм

После подключения услуги информация о добровольном отказе отражается в кредитной истории и становится видимой для финансовых организаций при проверке заемщика. Если запрет установлен, заявка на кредит должна быть отклонена автоматически.

Это значит, что сервис защищает не только от классического кредитного мошенничества, но и от ситуаций, когда человека пытаются вынудить оформить заем под давлением, например, под видом «проверки безопасности», «спасения денег» или «временной помощи».

Как подключить «Стоп-кредит»

Подключить услугу можно за несколько минут. Через eGov Mobile или на портале eGov.kz необходимо авторизоваться, выбрать услугу «Добровольный отказ от получения банковских займов, микрокредитов», заполнить заявку и подписать ее с помощью ЭЦП. Результат отображается в личном кабинете. При необходимости запрет можно снять в том же разделе, также подтвердив действие электронной подписью.

Важная норма, которая усилила защиту граждан

С 1 сентября 2024 года в Казахстане действует важная поправка: если мо-

шеннический кредит был оформлен в период действия добровольного отказа, банк или МФО обязаны списать такую задолженность. Иначе говоря, если финансовая организация проигнорировала действующий запрет, ответственность за это ложится уже не на гражданина, а на кредитора.

Это делает сервис не просто формальным ограничением, а полноценным инструментом правовой и финансовой защиты.

Внимание! Мошенники уже используют тему самого сервиса для обмана граждан

Популярность «Стоп-кредит» привлекла и к появлению новых схем. Мошенники звонят гражданам от имени банка или «службы безопасности», сообщают, что на их имя якобы уже подана кредитная заявка, а затем предлагают срочно подключить защиту и присылают ссылку. На самом деле такие ссылки могут вести на фишинговые страницы, где злоумышленники собирают персональные данные, реквизиты и доступ к устройству.

ВАЖНО ЗНАТЬ! Подключать или отключать сервис можно только самостоятельно через официальный портал eGov.kz и приложение eGov Mobile. Ни один банк не отправляет сторонние ссылки для активации этой услуги.

Несколько слов об ЭЦП

Поскольку подключение сервиса требует использования электронной цифровой подписи, к ее безопасности стоит относиться внимательно. Не передавайте ЭЦП третьим лицам, не отправляйте файлы подписи через мессенджеры, меняйте стандартный пароль и храните ключи только на защищенном устройстве. Если есть подозрение, что доступ к ЭЦП мог получить посторонний человек, сертификаты следует перевыпустить как можно скорее.

На практике люди чаще задумываются о защите персональных данных уже после неприятных ситуаций, когда теряется документ, взламывается аккаунт или поступают уведомления о попытке оформить заем. Между тем сервис «Стоп-кредит» как раз и создан для того, чтобы снизить такие риски.

Подключение сервиса занимает всего несколько минут, не требует финансовых затрат и при этом может помочь избежать серьезных финансовых потерь, длительных разбирательств и лишнего стресса. Это простой инструмент, который позволяет заранее ограничить возможность оформления кредитов и микрозаймов без ведома владельца данных.

Берегите себя, свои деньги и повышайте финансовую грамотность!

Fingramota.kz.

РЕДАКЦИЯ ПОШТАСЫНАН – ИЗ ПОЧТЫ РЕДАКЦИИ

Уақытпен сыналып, шыңдалған қызмет

Ішкі істер органдарындағы қызмет — кездейсоқ таңдалатын жол емес. Ол тәзімділікті, жауапкершілікті және антақа деген адалдықты талап етеді. Осындай жолды саналы түрде таңдап, оған өмірінің жартысына жуығын арнаған офицерлердің бірі — Көкшетау станциясындағы желілік полиция бөлімінің әкімшілік полиция бөлімі бастығы, полиция майоры Малғаждаров Ерік Молдабайұлы.

Ерік Молдабайұлы өзінің кәсіби жолын 2004 жылғы 5 мамырда Макинка станциясындағы желілік полиция бөлімшесінің патрульдік полиция тобында бастады. Қоғамдық тәртіпті сақтаудың алдыңғы шебінде жүріп, адамдармен тіл табысу, жедел әрі заң аясында шешім қабылдау сияқты маңызды кәсіби қасиеттері қалыптасты.

Кейін ол Көкшетау қаласында жолаушылар пойыздарымен ілесіп жүру бөлімшесінде қызметін жалғастырды. Қызметтік наряд құрамында Павлодар, Қарағанды және басқа да бағыттар бойынша пойыз маршруттарында қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз етті. Пойыздағы қызмет ерекше мұқияттылық пен жинақылықты талап етті: әрбір рейс — жүздеген жолаушы, түрлі жағдайлар және қоғамдық тәртіп үшін тұрақты жауапкершілік.

Оның қызметтік өмірбаянында әкімшілік полиция бағыты ерекше орын алады. Дәл осы салада офицерлік жолы басталып, 2016 жылы азаматтық және қызметтік қару айналымын бақылау тобының инспекторы лауазымында алғашқы офицерлік шенін алды. Содан бері әкімшілік полиция оның негізгі кәсіби бағытына айналды.

Бүгінде оның көліктегі полиция жүйесіндегі еңбек өтілі 21 жылдан асады. Бұл жылдар — тек тәжірибе ғана емес, күнделікті қызметте қолданылатын білім мен жас қызметкерлерге берілетін өмірлік сабақ.

Полиция майоры әкімшілік полицияның басты міндетін қоғамдық тәртіпті сақтау, азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету және құқықбұзушылықтардың алдын алу деп біледі. Әсіресе теміржол көлігі нысандарында профилактикалық жұмыстың маңызы зор екенін атап өтеді. Оның айтуынша, жүйелі әрі сапалы жүргізілген алдын алу шаралары вокзал аумағындағы құқықбұзушылық деңгейінің төмендеуіне өз нәтижесін беруде.

Әріптестері оны сабырлы, ұстамды әрі байсалды басшы ретінде құрметтейді. Оның пайымдауынша, полиция қызметкері үшін эмоцияны бақылау, адамдармен әрдайым мәдениетті қарым-қатынас орната білу — кәсіби болмыстың ажырамас бөлігі.

Полиция қызметінің көп қыры көпшілікке байқала бермейді: тәулік бойғы кезекшілік, күн-түн демей атқарылатын жұмыс, кез келген ауа райындағы қызмет. Алайда дәл осы көзге көрінбейтін, үнсіз еңбек қоғамдағы тыныштық пен қауіпсіздіктің берік негізін қалайды.

Қазіргі заманғы өзгерістерге ол оң көзқараспен қарайды. Цифрландыру, электронды хаттамалар мен техникалық жаңашылдықтар полиция жұмысының жеделдігі мен ашықтығын арттыра түсуде.

Жас қызметкерлерге олар адалдық жауапкершілік,

отан сүйгіштік және өз ісіне сенімділік сияқты құндылықтарды сіңіруге тырысады. Алғашқы қызмет жолын бастаған жас мамандарға асықпауға, қиындықтарды қорықпауға кеңес береді — тәжірибе уақыт өте келе, еңбектің нәтижесінде қалыптасады.

Өткен жолына көз жүгірте отырып, Ерік Молдабайұлы егер таңдау қайта берілсе де, бұл мамандықты тағы да таңдайтынын сеніммен айтады. Себебі ол өз өмірлік жолын дәл осы қызметпен байланыстырды — адамдарға қызмет ету, қоғамдық тәртіпті сақтау және қоғамға пайда келтіру.

Погондағы жылдарын ол ризашылықпен еске алады. Қызмет оны сабырлы болуға, жауапкершілікті терең сезінуге және таңдаған жолына адал болуға үйретті.

Т. ЖУМАДИЛЛАЕВА, Көкшетау станциясындағы желілік полиция бөлімі ақпараттық саясат тобының инспекторы, полиция лейтенанты.

Служба, проверенная временем

ся его офицерский путь. В 2016 году он получил первое офицерское звание, занимая должность инспектора группы по контролю за оборотом гражданского и служебного оружия. С тех пор административное направление стало для него основным профессиональным призванием.

Сегодня за его плечами более 21 года службы именно в системе транспортной полиции. Этот стаж — не просто цифра, а накопленный опыт, который ежедневно применяется в практической работе и всегда остается корректным в общественной жизни.

Основную роль административной полиции майор полиции видит в обеспечении общественного порядка, безопасности граждан и профилактике правонарушений, особенно на объектах железнодорожного транспорта. Он подчёркивает: грамотно выстроенная профилактическая работа даёт реальные результаты — уровень правонарушений на вокзалах со временем снижается.

Особое внимание в работе уделяется предупреждению перехода железнодорожных путей в неустановленных местах, а также нахождению домашних животных вблизи железной дороги — ситуациям, которые могут привести к трагическим последствиям. Именно поэтому профилактика здесь имеет жизненно важное значение.

Коллеги характеризуют Ерика Молдабаевича как спокойного, выдержанного и уравновешенного руководителя. Он убеждён: специфика службы требует от полицейского умения контролировать эмоции и всегда оставаться корректным в общении. Жизненный и профессиональный опыт помогают сохранять самообладание даже в самых напряжённых ситуациях.

Многое в работе полиции остаётся незамеченным для граждан: круглосуточные наряды, служба в любую погоду, днём и ночью. Однако именно эта повседневная и зачастую невидимая работа формирует ощущение порядка и безопасности.

К современным изменениям в системе он относится положительно. По его мнению, цифровизация, электронные протоколы и технические нововведения делают работу полиции более оперативной и прозрачной.

Молодым сотрудникам майор полиции старается прививать такие ценности, как честность, ответственность, патриотизм и уверенность в своих действиях. Начиная с детства он советует не бояться трудностей и не спешить в принятии решений — опыт приходит с практикой.

Оглядываясь назад, майор полиции с уверенностью говорит: если бы пришлось выбирать снова, он вновь выбрал бы службу в полиции. Потому что именно здесь он нашёл своё призвание — служить людям, обеспечивать порядок и быть полезным обществу.

Свои годы в погоне он оценивает с благодарностью, отмечая, что служба научила его быть уравновешенным, ответственным и верным выбранным пути.

Т. ЖУМАДИЛЛАЕВА, инспектор группы информационной политики линейного отдела полиции на ст. Кокшетау, лейтенант полиции.

Служба в органах внутренних дел — это путь, который выбирают не случайно. Он требует выдержки, ответственности и верности присяге. Начальник отдела административной полиции Линейного отдела полиции на станции Кокшетау, майор полиции Малғаждаров Ерік Молдабаевич, посвятил службе в органах внутренних дел почти полжизни.

Свой профессиональный путь он начал 5 мая 2004 года в патрульной группе линейного отделения полиции на станции Макинка. Именно там, на передовой охраны общественного порядка, формировались его первые профессиональные навыки — умение работать с людьми, быстро принимать решения и строго следовать требованиям закона.

Позже он продолжил службу в Кокшетау в подразделении сопровождения пассажирских поездов. В составе нарядов обеспечивал безопасность на маршрутах до станций Павлодар, Караганда и других направлений. Работа в поездах требовала особой внимательности и собранности: каждый рейс — это сотни пассажиров, различные ситуации и постоянная ответственность за общественный порядок.

Особое место в профессиональной биографии Ерика Молдабаевича занимает административная полиция. Именно с этого направления начал

Еріктілер қамқорлық көрсетіп, игі іс жасады

Наурызмананың “Жаңару күні” аясында Бұланды ауданының Жастар ресурстық орталығының еріктілері қарлы десант акциясын өткізді. Біздің барған мекеніміз — ауласын қалың қар басқан жалғызбасты зейнеткердің үйі болды. Жастар белсенділері күрек алып, көтеріңкі көңіл-күймен іске кірісті. Бірнеше сағаттық нәтижелі еңбектің арқасында:

* Үйдің кіреберісінен қақпаға дейінгі негізгі

жолдар қардан тазартылды.

* Шаруашылық құрылыстарына баратын жолдар қар үйінділерінен босатылды.

* Аула аумағы қауіпсіз жүріп-тұру үшін толық тазартылды.

Қарт адам үшін мұндай көмек — жай ғана тазаланған аула емес. Бұл ең алдымен қамқорлық пен өзінің қиындықтарымен жалғыз қалмағанын сезіну.

Зейнеткерлеріміздің жүзіндегі қуаныш пен шынайы алғысты көру — еріктілер үшін ең үлкен марапат. Біз аудан жастарын бейжай қалмауға шақырамыз, егер қарт адамға көмек қажет екенін көрсетсеңдер, көмектесіңдер.

Есте сақтаңыз: біз үшін кішкентай іс — мұқтаж жандар үшін үлкен қолдау.

Бұланды ауданының Жастар ресурстық орталығы.

Добрые традиции продолжают, укрепляя связь поколений

В честь прекрасного женского праздника в селе Шубарагаш состоялось тёплое и душевное праздничное мероприятие. Коллектив и учащиеся местной школы подготовили яркий концерт, подарив всем присутствующим атмосферу радости, весеннего настроения и искренних эмоций.

Особое внимание в этот день было уделено женщинам пенсионного возраста. Руководители крестьянских хозяйств Карамышевского сельского округа поздравили уважаемых матерей и бабушек, вручили им цветы и выразили слова благодарности за их труд, мудрость и жизненный опыт. Самым старшим жительницам села были вручены памятные подарки с пожеланиями крепкого здоровья, благополучия и долгих лет жизни.

Жители села выражают искреннюю признательность администрации школы за отличную организацию праздничного концерта, а также руководителям крестьянских хозяйств - С. Х. Умарову, К. М. Ибраеву, Т. А. Булатову, К. Н. Рамазанову, С. А. Айтымову, М. Д. Шарипову, А. Е. Умарову, Т. К. Бекхожину, Ж. С. Тлеуенову, К. Б. Кусаинову, К. К. Хамзину - за оказанное внимание и заботу о женщинах старшего поколения.

Пусть такие добрые традиции продолжают, укрепляя связь поколений и наполняя жизнь сельчан теплом и взаимным уважением. Желаем всем крепкого здоровья, благополучия, процветания и щедрых урожаев!

ГУ «Аппарат акима Карамышевского сельского округа».

АҚПАРАТТЫҚ АЛАҢ – ИНФОРМАЦИОННОЕ ПОЛЕ

Новобратск ауылдық округі 2026 жылғы 12 сәуірге тағайындалған кандидаттарды тіркеу қортындылары туралы хабарлама

«Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 113-5 бабына сәйкес Буланды ауданының аумақтық сайлау комиссиясы келіп түскен құжаттарды қарап шешті:

Новобратск ауылдық округі әкіміне кандидаттар болып тіркелді:

Кинабаева Ақмарал Аманқұлқызы, 1983 жылы туған, «Ақмола облысы білім басқармасының Буланды ауданы бойынша білім бөлімі Алтынды ауылының жалпа орта білім беретін мектебі» КММ директоры, Буланды ауданы Алтынды ауылында тұратын, өзін-өзі ұсыну тәртібімен

ұсынылды.

Шурманова Айнагуль Бейсенқызы, 1985 жылы туған, «Буланды ауданының Никольск ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ, бас маманы, Буланды ауданы Никольск ауылында тұратын, өзін-өзі ұсыну тәртібімен ұсынылды.

Цечоев Хусен Ахметович, 1971 жылы туған, «Буланды ауданының Новобратск ауылдық округі әкімінің аппараты» ММ-нің, әкімі, Буланды ауданы Новобратск ауылында тұрады, ҚБ «AMANAT» партиясы арқылы ұсынылды.

Буланды ауданының аумақтық сайлау комиссиясы.

Сообщение об итогах регистрации кандидатов в акимы Новобратского сельского округа, назначенных на 12 апреля 2026 года

Рассмотрев поступившие в соответствии со статьей 113-5 Конституционного закона Республики Казахстан «О выборах в Республике Казахстан» документы, территориальная избирательная комиссия Буландынского района решила: зарегистрировать кандидатами в акимы Новобратского сельского округа:

Кинабаеву Ақмарал Аманқұлқызы, 1983 года рождения, директор КГУ «Общеобразовательная школа с.Алтынды отдела образования по Буландыскому району Акмолинской области», проживает в селе Алтынды Буландынского района, выдвинута в порядке самовыдвижения.

Шурманова Айнагуль Бейсеновна, 1985 года рождения, главный специалист, ГУ «Аппарат акима Никольского сельского округа» Буландынского района, проживает в селе Никольское Буландынского района, выдвинута в порядке самовыдвижения.

Цечоев Хусен Ахметович, 1971 года рождения, аким ГУ «Аппарат акима Новобратского сельского округа» Буландынского района, проживает в селе Новобратское, выдвинут ОО «партией «AMANAT».

Территориальная избирательная комиссия Буландынского района.

Набор на контрактную службу

Объединенный отдел по делам обороны Буландынского района и района Биржан Сал проводит набор на воинскую службу по контракту в ВС РК:

Требования, предъявляемые к лицам, поступающим на воинскую службу по контракту: иметь гражданство Республики Казахстан; контракт заключается с гражданами РК не моложе 19 лет, за исключением курсантов, и не старше возраста на пять лет младше придельного возраста состояния на воинской службе в зависимости от воинского звания, установленного настоящим Законом РК «О воинской службе и статусе военнослужащих» № 561 от 16.02.2012 года; отслужившие срочную воинскую службу, либо прошедшие обучение на военной кафедре высшего учебного заведения или военную подготовку в специализированных организациях Министерства обороны по подготовке военно-обученного резерва; контракт о прохождении воинской службы может заключаться, как с мужчинами, так и с женщинами на 3;5;10 лет с правом продления срока контракта до достижения придельного возраста.

Военнослужащие по контракту Вооруженных Сил Республики Казахстана имеют достойную заработную плату, социальный пакет. Офицеры, сержанты и рядовые, получают денежную компенсацию за аренду

жилия. В условиях контракта содержится право гражданина на соблюдение его прав и прав членов его семьи, включая получение льгот, бесплатном медицинском обеспечении и другим социальным гарантиям в соответствии с Законом Республики Казахстан.

Проводится набор на воинскую службу по контракту сержантского и рядового составов в воинские части регионального командования «Астана расположены в городах: Караганда в/ч 46298, 85510, 31775, г.Приозерск в/ч 06705, 18405, пгт.Спасск в/ч3635,г.Абай в/ч 35835,г.Костанай в/ч 99260.

Проводится отбор по контракту офицеров запаса медицинского состава для комплектования вакантных должностей в воинскую часть 55209 г.Ақколь и вакантных должностей рядового состава в воинскую часть 75488 г.Ақтау, Карагадинскую область г.Сарань в/ч 44803

Желающие служить на контрактной основе могут обратиться по адресу: Объединенный отдел по делам обороны Буландынского района и района Биржан Сал, г.Макинск, ул.Сейфуллина 3, кабинеты № 7, 8; тел: 2-34-33, где можно получить более подробную информацию. При себе нужно иметь: удостоверение личности, военный билет.

А. МУХАНЖАНОВ, начальник Объединенного отдела по делам обороны Буландынского района и района Биржан Сал.

Приглашают военные ВУЗы РК

Выбор профессии – один из самых ответственных этапов в жизни каждого человека. Поэтому очень важно сделать правильный выбор, найти то единственное дело, которое бы приносило наибольшее удовлетворение человеку и в котором бы он полностью раскрыл себя и свои возможности.

Профессия офицера – романтическая и поистине героическая, но в то же время одна из самых сложных, требующая большой нервно-психической устойчивости и моральной подготовки, высоких личностных качеств. Человек, решивший стать кадровым военным, полностью посвящает свою жизнь армии. Вот почему решение юноши стать офицером должно отличаться сознанием большой важности и значимости предприняемого шага.

Юноша! От тебя во многом зависит, кем ты станешь, какой оставишь след в жизни, какую пользу принесешь Родине. В военно-учебные заведения РК принимаются юноши в возрасте от 17 лет до 21 года, отвечающие всем требованиям профессионального отбора, изъявившие желание обучаться в высшем военном учебном заведении и посвятить свою жизнь военной службе. Профессиональный отбор кандидатов в военно-учебные заведения осуществляется путем всесторонней оценки личности по следующим показателям: моральные качества и общественная активность, военно-профессиональная направленность и индивидуальные психологические качества, состояние здоровья, физическая подготовленность и общеобразовательная подготовка.

Юноши, желающие поступить в военно-учебные заведения, подают заявления по месту жительства в районные отделы по делам обороны до 1 апреля года поступления. В заявлении указывается фамилия, имя, отчество, год и месяц рождения, адрес места жительства, наименование военного вуза и факультет. Вне конкурса при успешной сдаче единого национального тестирования (ЕНТ 50 баллов и выше) и соответствии другим требованиям профессионального отбора принимаются юноши из числа сирот или оставшиеся без попечения родителей. Срок обучения в высшем военно-учебном заведении зачисляется в общий стаж работы. За время обучения курсантам ежегодно предоставляется двухнедельный каникулярный отпуск в зимнее время и месячный отпуск летом с бесплатным проездом к месту проведения отпуска и обратно. Начиная со дня поступления и до окончания у, курсанты находятся на полном государственном обеспечении. Окончившим высшее военно-учебное заведение присваивается воинское звание лейтенант, выдается нагрудный знак и диплом о высшем образовании.

Офицерскому корпусу принадлежит решающая роль в выполнении задач, стоящих перед Вооруженными Силами по защите независимости Родины и территориальной целостности государства. В настоящее время в стране действуют следующие военно-учебные заведения:

Военный институт Сухопутных войск имени Сагадата Нурмагамбетова г. Алматы по специальностям: менеджмент в военном деле; социальная и идеологическая работа в воинском коллективе; логистика в военном деле; инженерные системы и сети в военном деле.

Военный институт Сил Воздушной обороны имени Талгата Бегельдинова г. Актөбе по специальностям: летная эксплуатация воздушных судов в государственной авиации; авиационная техника и технологии в государственной авиации; летная эксплуатация беспилотных летательных аппаратов; военная медицина.

Военно-инженерный институт радиоэлектроники и связи г. Алматы по специальностям: радионавигация в военном деле; радиотехника и инжиниринг в военном деле; радиоэлектроника и инжиниринг в военном деле; информационные технологии в военном деле; автоматизация и управление в военном деле; системы информационной безопасности в военном деле.

Военный колледж Министерства обороны РК имени Ш.Уалиханова г. Щучинск по специальности менеджмент младшего звена в военном деле.

По всем интересующим вопросам обращаться в объединенный отдел по делам обороны Буландынского района и района Биржан сал по тел.: 2-34-33.

Энергетикалық ұйымдардың нұсқамаларды орындамауы туралы

Ақмола облысы бойынша энергетикалық қадағалау және бақылау департаменті (Департамент) «Шаңтөбе-Энергокомплекс» ЖШС (Серіктестік) қатысты жоспарлы тексеру жүргізді. Жоспарлы тексеру барысында бірқатар бұзушылықтар анықталды.

Осыған орай, Департамент анықталған бұзушылықтарды жою туралы нұсқама берді, яғни бұрын берілген нұсқаманың орындалуын бақылау турғысынан жоспардан тыс тексеру жүргізілген болатын.

Серіктестік Департаменттің лауазымды тұлғасы берген нұсқаманы орындамағаны анықталды, атап айтқанда кәсіпорында қызметкерлердің білімін біліктілік тексеру жөніндегі комиссия жоқ.

Шаңтөбе кентінің желілерінің техникалық жай-күйін тексеру туралы қорытындының нәтижесі бойынша металдың коррозиясынан туындаған құбырлардың тозуы анықталды. Жылу желілерінің темірбетон құдықтары, сондай-ақ ысырмалар мен крапдар қанағаттанарлықсыз жағдайда болған еді.

Серіктестіктің директоры Р.Г. Птухов әкімшілік құқық бұзушылық кодексінің 462-бабы 3-бөлімінде көзделген әкімшілік құқық бұзушылық жасағаны үшін кінәні толық мойындады.

Бұдан басқа, Серіктестіктің әкімшілік құқық бұзушылық жасаудағы кінәсі: әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттамамен; тексеруді тағайындау туралы актімен; Департаменттің нұсқамасымен, тексеру нәтижесі туралы актілермен, сондай-ақ түсіндірмелі дәлелдермен расталады.

Осылайша, Шаңтөбе-Энергокомплекс» ЖШС әкімшілік әкімшілік айыппұл түрінде өндіріп алынды.

Сондай-ақ, қызметкерлердің қауіпсіздігіне қатер төндіретін және технологиялық бұзушылықтардың туындау қаупін тудыратын бұзушылықтарды жою туралы бұрын берілген нұсқаманың орындалуы бойынша «Жаңа Тұрмыс 2020» ЖШС (ЖШС) қатысты жоспарлы тексеру жүргізілді. Бақылау іс-шарасын өткізу нәтижелері бойынша нұсқаманың бірқатар тармақтарының орындалмағаны анықталды.

Өз кезегінде, белгілі бір бұзушылықтарды жоймау персоналдың қауіпсіздігіне қауіп төндіреді, технологиялық бұзушылықтардың пайда болу қаупін тудырады, нәтижесінде жылу энергиясын өндірудің технологиялық процесінің бұзылуы.

Осыған байланысты, әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттама жасау үшін қажетті мәліметтерді алғаннан кейін Департамент «Жаңа Тұрмыс 2020» ЖШС директоры А.А. Ильдебаявқа қатысты ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің (ӘҚБТК) 462-бабы 3-бөлігі бойынша (мемлекеттік бақылау органдары берген заңды талаптарды немесе нұсқамаларды, ұсыныстарды, қаулыларды орындамау немесе тиісінше орындамау) хаттама жасады (лауазымды тұлғалардың), мемлекеттік органдардың лауазымды адамдарының өз құзыреті шегінде) әкімшілік жауапкершілікке тартылды.

«Жаңа Тұрмыс 2020» ЖШС-нің ӘҚБТК-нің 462-бабы 3-бөлігі бойынша іс-әрекеттері өз құзыреті аясында мемлекеттік бақылау және қадағалау органдарының заңды талаптарын орындамау немесе тиісінше орындамау ретінде дұрыс сараланды.

«Жаңа Тұрмыс 2020» ЖШС-нің әкімшілік құқық бұзушылық жасаудағы кінәсі мынадай дәлелдемелер жиынтығымен расталды: әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттамамен, бұзушылықтарды жою туралы нұсқамамен, тексеру нәтижелері туралы актімен, ЖШС директорының түсіндірмесімен және істің басқа материалдарымен дәлелденді.

Тексеру нәтижесі бойынша «Жаңа Тұрмыс 2020» ЖШС директоры А.А. Ильдебаяев ӘҚБТК-нің 462-бабы 3-бөлігі бойынша тартылып, әкімшілік жазаға тартылды.

Ө. САЛЫҚОВ, Департамент басшысының орынбасары.

Невыполнение Предписаний энергетическими организациями

Департаментом энергетического надзора и контроля по Акмолинской области» (Департамент) в отношении ТОО «Шаңтөбе-Энергокомплекс» (Товарищество) проведена плановая проверка. В ходе проведения плановой проверки был выявлен ряд нарушений

нормативных правовых актов Республики Казахстан в области теплоэнергетики, в связи с чем, Департаментом выдано предписание об устранении выявленных нарушений, т.е. проведена внеплановая проверка на предмет контроля исполнения ранее выданного предписания.

Установлено, что Товарищество не выполнило предписание, выданное должностным лицом Департамента, в частности у предприятия отсутствует комиссия по квалификационной проверке знаний сотрудников.

По результатам заключения об обследовании технического состояния сетей посёлка Шаңтөбе, установлена изношенность трубопроводов, вызванная коррозией металла. Железобетонные колодцы тепловых сетей, а также задвижки и краны находятся в неудовлетворительном состоянии.

Директор Товарищества Птухов Р.Г., вину в совершении административного правонарушения, предусмотренного ч.3 ст.462 КоАП, признал полностью.

Кроме того, вина Товарищества в совершении административного правонарушения подтверждается доказательствами: протоколом об административном правонарушении; актом о назначении проверки; предписанием Департамента, актами о результатах проверки, а также объяснительной.

Таким образом, ТОО «Шаңтөбе-Энергокомплекс» подвергнут административному взысканию в виде административного штрафа.

Также, была проведена плановая проверка в отношении ТОО «Жаңа Тұрмыс 2020» (ТОО) по исполнению ранее выданного Предписания об устранении нарушений, которое создает угрозу безопасности персонала и несет риск возникновения технологических нарушений. По результатам проведения контрольного мероприятия установлено неисполнение ряда пунктов Предписания.

В свою очередь, не устранение определенных нарушений создает угрозу безопасности персонала, несет риск возникновения технологических нарушений, как следствие нарушение технологического процесса производства тепловой энергии.

В этой связи, после получения необходимых сведений для составления протокола об административном правонарушении Департаментом составлен протокол в отношении директора ТОО «Жаңа Тұрмыс 2020» Ильдебаява А.А. по ч.3 ст.462 кодекса РК об административных правонарушениях (КоАП) (Невыполнение или ненадлежащее выполнение законных требований или предписаний, представлений, постановлений, выданных органами государственного контроля и надзора (должностных лиц), должностными лицами государственных органов в пределах их компетенции).

Действия ТОО «Жаңа Тұрмыс 2020» по статье 462 часть 3 КоАП квалифицированы правильно в пределах своих компетенции, как невыполнение или ненадлежащее выполнение законных требований органов государственного контроля и надзора.

Вина ТОО «Жаңа Тұрмыс 2020» в совершении административного правонарушения, подтверждена совокупностью доказательств: протоколом об административном правонарушении, предписанием об устранении нарушений, актом о результатах проверки, объяснением директора ТОО и другими материалами дела.

По результатам проверки директор ТОО «Жаңа Тұрмыс 2020» Ильдебаяев А.А. привлечен к административной ответственности по ст.462 ч.3 КоАП и подвергнут административному взысканию.

А. САЛЫКОВ, заместитель руководителя Департамента.

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ – ГОСУДАРСТВЕННЫЕ УСЛУГИ

Эскизді (эскиздік жобаны) салуға келісу және «эскиздік жобаны (эскиздік жобаны) келісуден өткізу» мемлекеттік қызметін көрсету тәртібі

Эскизді (эскиздік жобаны) келісуден өткізу «мемлекеттік көрсетілетін қызметі» электрондық үкімет «веб-порталы арқылы көрсетіледі: www.egov.kz, www.elicense.kz (бұдан әрі-портал).

Бастапқы материалдарды алғаннан және эскизді (эскиздік жобаны) әзірлегеннен кейін өтініш беруші оны көрсетілетін қызметті берушімен келісуді жүзеге асырады.

Нобай (нобайлық жоба) осы Қағидаларға 3-қосымшада жазылған құрам мен мазмұнға, объектінің мақсатына, негізгі параметрлеріне, нақты жер учаскесінде орналасуына қойылатын талаптар кешеніне және көшелерді, орамдарды және тұрғын үй алаптарын салудың сәулет-көркем колористикасына сәйкес түсті шешімге сәйкес келуге тиіс.

Осы Қағидаларда көзделген мерзімде

мемлекеттік қызметті көрсетуге арналған құжаттарды қарау қорытындысы бойынша көрсетілетін қызметті беруші келісім-хат не дәлелді бас тарту дайындайды.

Көрсетілетін қызметті беруші 2 мемлекеттік қызметті көрсетуден мынадай негіздер бойынша бас тартады: 1) құжаттардың дәйексіздігін анықтау; 2) өтініш берушінің сәйкессіздігі; 3) эскиздің (эскиздік жобаның) құрамы мен мазмұнына сәйкес келмеуі; 4) эскиздің (эскиздік жобаның) мақсатына қойылатын талаптар кешеніне сәйкес келмеуі; 5) эскиздің (эскиздік жобаның) негізгі параметрлерге сәйкес келмеуі; 6) эскиздің (эскиздік жобаның) объектінің нақты жер учаскесіне орналастыруға сәйкес келмеуі; 7) эскиздің (эскиздік жобаның) көшелерді, орамдарды және тұрғын үй алаптарын салудың сәулет-көркем колористикасына сәйкес түсті

шешімге сәйкес келмеуі.

Өтініш берушіге жою үшін себептері мен нақты ескертулері көрсетілген дәлелді бас тарту беріледі.

Мемлекеттік қызмет көрсету немесе дәлелді бас тартуды ұсыну мерзімі – 10 (он) жұмыс күні.

Портал арқылы жүгінген кезде шағымдану тәртібі туралы ақпаратты Бірыңғай байланыс орталығының 1414 телефоны бойынша алуға болады.

Аудан әкімдігі ғимаратының бірінші қабатында 101 кабинетте (сервистік-әкімдік) өзіне-өзі қызмет көрсету бұрышы бар, онда мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы толық ақпарат алуға және «электрондық үкімет» веб-порталы арқылы мемлекеттік көрсетілетін қызметтерді алуға өтінімдер жіберуге болады.

«Выдача разрешения по распоряжению имуществом, снятию пенсий, пособий, социальных выплат, поступивших на счет недееспособного или ограниченно дееспособного совершеннолетнего лица, и на отчуждение имущества граждан, признанных по решению суда недееспособными или ограниченно дееспособными»

Государственная услуга «Выдача разрешения по распоряжению имуществом, снятию пенсий, пособий, социальных выплат, поступивших на счет недееспособного или ограниченно дееспособного совершеннолетнего лица, и на отчуждение имущества граждан, признанных по решению суда недееспособными или ограниченно дееспособными» (далее – государственная услуга) оказывается местными исполнительными органами по вопросам социальной защиты города республиканского значения, столицы, районов и городов областного значения, района в городе (далее – услугодатель) физическим лицам (далее – услугополучатель) в соответствии с настоящими Правилами.

Для получения государственной услуги услугодатель предоставляет по месту жительства недееспособного или ограниченно дееспособного совершеннолетнего лица заявление по форме с приложением документов, предусмотренных перечнем основных требований к оказанию государственной услуги (далее – Требования к оказанию государственной услуги), через: 1) Государственную корпорацию; 2) услугодателя; 3) веб-портал «электронного правительства» www.egov.kz (далее – портал).

Заявление третьими лицами подается по доверенности, выданной в соответствии со статьёй 167 Гражданского кодекса Республики Казахстан.

Срок оказания государственной услуги: 1) с момента сдачи документов в услугодателю, Государственную корпорацию, а также при обращении на портал – 5 (пять) рабочих дней. 2) максимально допустимое время ожидания для сдачи документов Государственной корпорации – 15 минут; 3) максимально допустимое время обслуживания в Государственной корпорации – 15 минут.

Форма оказания: Электронная (частично автоматизированная) /бумажная

Результат оказания государственной услуги:

- Приказ о разрешении по распоряжению имуществом, снятию пенсий, пособий, социальных выплат, поступивших на счет недееспособного или ограниченно дееспособного совершеннолетнего лица, - Приказ на отчуждение иму-

щества граждан, признанных по решению суда недееспособными или ограниченно дееспособными

- Мотивированный ответ об отказе в оказании государственной услуги в случаях и на основаниях, предусмотренных пунктом 9 требований к оказанию государственной услуги.

На портале результат оказания государственной услуги направляется и хранится в «личном кабинете» услугодателя.

Услуга оказывается бесплатно.

График работы услугодателя, Государственной корпорации и объектов информации:

1) услугодателя: с понедельника по пятницу включительно, с 9.00 до 18.30 часов, с перерывом на обед с 13.00 часов до 14.30 часов, кроме выходных и праздничных дней, согласно трудовому законодательству Республики Казахстан;

2) Государственной корпорации: с понедельника по пятницу включительно с 9.00 до 18.00 часов без перерыва, дежурные отделы обслуживания населения Государственной корпорации с понедельника по пятницу включительно с 9.00 до 20.00 часов и в субботу с 9.00 до 13.00 часов, кроме праздничных и выходных дней согласно трудовому законодательству.

Прием осуществляется в порядке «электронной» очереди, по месту регистрации услугодателя, или по месту регистрации несовершеннолетнего, нуждающегося в опеке, без ускоренного обслуживания, возможно «бронирование» электронной очереди посредством портала.

3) портала: круглосуточно, за исключением технических перерывов в связи с проведением ремонтных работ (при обращении услугодателя после окончания рабочего времени, в выходные и праздничные дни согласно трудовому законодательству Республики Казахстан, прием заявления и выдача результата оказания государственной услуги осуществляется следующим рабочим днем).

Перечень документов и сведений, необходимых для услугодателя для оказания государственной услуги:

Услугодатель при обращении для получения разрешения по распоряжению

имуществом, снятию пенсий, пособий, социальных выплат, поступивших на счет недееспособного или ограниченно дееспособного совершеннолетнего лица предоставляет услугодателю, в Государственную корпорацию или через портал следующие документы: 1) заявление по форме, согласно приложениям 1 и 2 к Правилам;

2) документ, удостоверяющий личность либо электронный документ из сервиса цифровых документов услугодателя (для идентификации); 3) сведения о наличии опекуна или попечительства над недееспособным или ограниченно дееспособным совершеннолетним лицом (приказ услугодателя об установлении опекуна или попечительства); 4) правоустанавливающие документы, на имущество, подтверждающие право собственности опекаемого и (или) подопечного (для распоряжения и отчуждения имуществом); 5) свидетельство о праве на наследство по закону (от нотариуса) (в случае получения наследства по закону) (для распоряжения и отчуждения имуществом); 6) документ, подтверждающий право собственности опекаемого и (или) подопечного на транспортное средство (для распоряжения и отчуждения имуществом); 7) уведомление об открытом счете в банках второго уровня или АО «Казпочта» на опекаемого и (или) подопечного; 8) документы, подтверждающие доходы опекаемого и (или) подопечного (пенсий, пособий, социальные и другие выплаты).

Услугодатель при обращении для получения разрешения на отчуждение имущества граждан, признанных по решению суда недееспособными или ограниченно дееспособными предоставляет к услугодателю, в Государственную корпорацию или через портал следующие документы: 1) заявление по форме, согласно приложениям 1 и 2 к Правилам;

2) документ, удостоверяющий личность либо электронный документ из сервиса цифровых документов услугодателя (для идентификации); 3) сведения о наличии опекуна или попечительства над недееспособным или ограниченно дееспособным совершеннолетним лицом (приказ услугодателя об установлении опекуна или попечительства); 4) правоустанавливающие документы, на

имущество, подтверждающие право собственности (для распоряжения и отчуждения имуществом); 5) свидетельство о праве на наследство по закону (от нотариуса) (в случае получения наследства по закону) (для распоряжения и отчуждения имуществом); 6) документ, подтверждающий право собственности на транспортное средство (для распоряжения и отчуждения имуществом); 7) гарантийные обязательства (от нотариуса) (в случае продажи имущества) (для распоряжения и отчуждения имуществом).

Сведения о документах вышеуказанных подпунктах 2),3),4),6),8) получают в форме электронных сведений и (или) документов, достоверных электронно-цифровой подписью уполномоченных должностных лиц из соответствующих государственных информационных систем.

При несоответствии (отсутствии) сведений в информационных системах к заявлению прилагаются соответствующие документы.

При подаче документов через портал «электронного правительства» документы предоставляются в виде электронных копий.

Основания для отказа в оказании государственной услуги, установленные законами Республики Казахстан: 1) установление недостоверности документов, представленных услугодателем для получения государственной услуги, и (или) данных (сведений), содержащихся в них; 2) несоответствие услугодателя и (или) представленных материалов, данных и сведений, необходимых для оказания государственной услуги, требованиям, установленным статьями 127 и 128 Кодекса Республики Казахстан «О браке (супружестве) и семье»; 3) наличие в отношении услугодателя вступившее в законную силу решение суда, на основании которого услугодатель лишен специального права, связанного с получением государственной услуги.

Для получения дополнительной информации можно обращаться в ГУ «Отдел занятости и социальных программ Буландынского района» или по номеру телефона 2-23-06.

ГУ «Отдел занятости и социальных программ Буландынского района».

Порядок согласования эскиза (эскизного проекта) на строительство и оказания государственной услуги «Согласование эскиза (эскизного проекта)»

Государственная услуга «Согласование эскиза (эскизного проекта)» оказывается посредством веб-портала «электронного правительства»: www.egov.kz, www.elicense.kz (далее – портал).

После получения исходных материалов и разработки эскиза (эскизного проекта), заявитель осуществляет его согласование с услугодателем.

Эскиз (эскизный проект) должен соответствовать составу и содержанию, изложенному в приложении 3 к настоящим Правилам, комплексу требований к назначению, основным параметрам, размещению объекта на конкретном земельном участке и цветовому решению в соответствии с архитектурно-художественной колористикой застройки улиц, кварталов и жилых массивов.

По итогам рассмотрения документов на оказание государственной услуги в предусмотренные настоящими Правилами сроки, услугодателем подготавливается письмо-согласование либо мотивированный отказ.

Услугодатель отказывает в оказании государственной услуги 2 по следующим основаниям: 1) установление недостоверности документов; 2) несоответствие заявителя; 3) несоответствие эскиза (эскизного проекта) составу и содержанию; 4) несоответствие эскиза (эскизного проекта) комплексу требований к назначению; 5) несоответствие эскиза (эскизного проекта) основным параметрам; 6) несоответствие эскиза (эскизного проекта) размещению объекта на конкретном земельном участке; 7) несоответствие эскиза (эскизного проекта) цветовому решению в соответствии с архитектурно-художественной колористикой застройки улиц, кварталов и жилых массивов.

Заявителю выдается мотивированный отказ с указанием причин и конкретными замечаниями для устранения.

Срок оказания государственной услуги либо предоставления мотивированного отказа – 10 (десять) рабочих дней.

При обращении через портал информация о порядке обжалования можно получить по телефону единого контакт-центра 1414.

В здании районного акимата на первом этаже в 101 кабинете (сервисный акимат) есть уголок самообслуживания, где можно получить полную информацию о государственных услугах и отправить заявку на получение государственных услуг посредством веб-портала «электронного правительства».

«Выдача справок для распоряжения имуществом несовершеннолетних»

Для получения данной государственной услуги физические лица (далее – услугополучатель) через веб-портал «электронного правительства» (далее – портал) подают заявление с приложением следующих документов:

1) заявление для распоряжения имуществом несовершеннолетних в форме электронного документа одного из законного представителя ребенка (детей);

2) электронная копия свидетельства о рождении ребенка

3) электронная копия нотариального согласия супруга (-и) либо согласие отдельно проживающего законного представителя ребенка (детей)

4) электронная копия свидетельства о праве на наследство по закону (от нотариуса) (в случае получения наследства по закону);

5) электронные копии документов, подтверждающие наличие имущества

6) электронная копия мнения ребенка (детей) (при достижении возраста десяти лет)

Сведения о документах, удостоверяющих личность услугодателя, свидетельстве о рождении ребенка, свидетельстве о заключении или расторжении брака, справка о рождении (при отсутствии сведений в информационной системе «Регистрационный пункт ЗАГС»), документы, подтверждающие наличие имущества, справки об опеке и попечительстве (для опекунов) услугодатель получает из соответствующих государственных информационных систем через шлюз «электронного правительства».

Услугодатель дает согласие услугодателю на использование сведений, составляющих охраняемую законом тайну, содержащихся в информационных системах, при оказании государственной услуги, если иное не предусмотрено законами Республики Казахстан.

В случае представления услугодателями неполного пакета документов и (или) документов с истекшим сроком действия услугодатель отказывает услугодателю в дальнейшем рассмотрении заявления.

При соответствии услугодателя требованиям действующего законодательства услугодатель в течение 2 (двух) рабочих дней готовит справку по распоряжению имуществом несовершеннолетних либо мотивированный ответ об отказе в оказании государственной услуги и направляет в «личный кабинет» услугодателя в форме электронного документа, подписанного электронной цифровой подписью (далее – ЭЦП) уполномоченного лица услугодателя.

Основания для отказа в оказании государственной услуги, установленные законодательством Республики Казахстан:

1) установление недостоверности документов, представленных услугодателем для получения государственной услуги, и (или) данных (сведений), содержащихся в них;

2) несоответствие услугодателя требованиям, установленным Гражданским кодексом Республики Казахстан и постановлением Правительства Республики Казахстан от 30 марта 2012 года № 382 «Об утверждении Правил осуществления функций государства по опеке и попечительству»;

3) совершение сделок по отчуждению, в том числе обмену или дарению жилища ребенка-сироты, ребенка, оставшегося без попечения родителей, не достигшего четырнадцатилетнего возраста, или заключение от их имени договора поручительства, сделок по сдаче жилища в безвозмездное пользование или в залог, сделок, влекущих отказ от принадлежащих им прав на наследство по закону, завещанию, раздел их жилища или выдел из него доли;

4) отсутствие согласия услугодателя, предоставляемого в соответствии со статьёй 8 Закона Республики Казахстан «О персональных данных и их защите», на доступ к персональным данным ограниченного доступа, которые требуются для оказания государственной услуги.

Общий срок рассмотрения документов и выдача справок для распоряжения имуществом несовершеннолетних либо отказ в оказании государственной услуги составляет 3 (три) рабочих дня.

Отдел опеки и попечительства отдела образования Буландынского района.